

переміщення капіталу інвесторів до виробників, визначення ефективності використання фінансових активів в окремих секторах економіки, рух капіталу з однієї галузі в іншу.

Список літератури

1. Цінні папери // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Цінні_папери.

2. Кузнєцова Н. С. Ринок цінних паперів в Україні: правові основи формування та функціонування / Н. С. Кузнєцова, І. Р. Назарчук. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – С. 97. – 526 с.

3. Положення про саморегульовану організацію ринку цінних паперів: затверджено наказом ДКЦПФР від 23.12.1996 (Наказ втратив чинність на підставі рішення ДКЦПФР від 17.02.2009 – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>).

УДК 332

Графська О. І.

д. е. н., доцентка кафедри готельно-ресторанного бізнесу
Львівського державного університету фізичної культури
ім. Івана Боберського

Кулик О. М.

викладачка кафедри туризму
Львівського державного університету фізичної культури
ім. Івана Боберського

**СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК
СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ**

На сьогоднішній день туристичні дестинації стають дедалі популяризованими. Від їхнього ефективного розвитку залежить розвиток територіальних громад певного регіону, що, своєю чергою, впливає на залучення нових туристичних потоків, а відповідно стає складовою формування дохідної частини бюджету як на регіональному, так і на державному рівнях. Війна, яка триває в Україні уже понад півтора року, внесла свої корективи в інтенсивність розвитку туристичних дестинацій та можливості стратегічно планувати розвиток нових перспективних локацій у туристичних дестинаціях. Усе вищенаведене сьогодні є негативним фактором для здійснення стратегічного планування в частині розвитку. Важливо зазначити, що одним з інструментів забезпечення комплексного розвитку регіону в теперішній час може стати розробка стратегії соціально-економічного розвитку на засадах поліцентричного просторового розвитку, спрямованого на раціоналізацію продуктивних сил і виробничих відносин, підвищення ефективності виробництва і вирішення на цій основі соціальних та інших проблем.

Стратегічне планування розвитку туристичних дестинацій у регіоні – це процес моделювання ефективної діяльності підприємств туризму та інших суміжних підприємств індустрії гостинності на певний період функціонування з окресленням цілей розвитку в певному регіоні та їх змін в умовах невизначеності ринкового середовища, а також визначення способу реалізації цих цілей і завдань загалом [1].

Аналізуючи термін «поліцентричний просторовий розвиток», зазначимо, що вперше широко застосований він у Керівних принципах сталого просторового розвитку Європейського континенту. Такий розвиток «передбачає існування плюралістичної системи схожих за розмірами міських агломерацій на різних рівнях територіальної ієрархії на відміну від ситуації, коли єдиний великий міський центр домінує на кожному рівні та навіть унеможливує існування проміжних рівнів» [2].

Також важливо зазначити, що при здійсненні стратегічного планування розвитку туристичних дестинацій відбувається процес моделювання ефективного функціонування їхнього туристичного комплексу на певний період часу. В період війни такі прогнози

можуть бути лише короткотерміновими, тобто оперативними. З огляду на це зазначимо, що існують різні типи стратегічного планування, які можуть аналогічно застосуватися в теперішній час. При виборі типу варто звернути увагу на горизонт планування (плановий період). Він може бути короткотерміновим (до 1 року), середньотерміновим (5 років) і довготерміновим (від 10 років). Зазначимо, що чим тривалішим є термін планування, тим більш агреговані прогнози і планові показники, тобто короткотермінове планування є більш детальним, а довготермінове – більш узагальненим. Короткотермінові плани, які сьогодні є більш назрілими, враховують актуальні тенденції та кон'юнктуру ринку, місцеві соціально-економічні умови і переслідують проміжні результати, спрямовані на досягнення середньотермінових цілей [3]. Аналізуючи середньотермінове стратегічне планування, зазначимо, що воно спрямоване на реалізацію цілей, які, своєю чергою, виконують роль проміжних завдань довготермінового плану. Середньотермінове стратегічне планування формування та розвитку туристичної дестинації спрямоване, насамперед, на створення комфортного середовища функціонування туристичної сфери регіону.

Зазначимо, що стратегічним пріоритетом планування для розвитку туристичних дестинацій є наступні пріоритети. Зокрема:

- створення, вдосконалення та підтримка туристичного продукту, який розташований у туристичній дестинації;
- розбудова простору дестинації;
- розвиток інфраструктури;
- промоція;
- підсилення спроможності людських ресурсів й активізація підприємництва;
- інституалізація туристичного сектора.

При комплексній реалізації названих пріоритетів можемо спостерігати забезпечення розвитку туристичної дестинації загалом, проте значення кожної з вищезазначених переваг для конкретної території та їх конфігурація в ієрархії стратегічних і операційних цілей може сильно відрізнитись. Беручи до уваги досвід стратегічного планування туристичних дестинацій, бачимо, що, залежно від поставлених завдань, особливостей території, розміру та стадії життєвого циклу дестинації, можливим є застосування одного з таких підходів до визначення стратегічних і операційних цілей і завдань, що є актуальним на сьогоднішній день.

Також одним з основними фактів стратегічного планування туристичних дестинацій є нормативно-правове забезпечення, громадська інфраструктура, інвестиційна привабливість, імідж та популярність дестинації. Зазначимо, що саме довготермінове стратегічне планування розвитку дестинації включає, насамперед, циклічність процесів сучасної еволюції науки і техніки, зміни основних фондів, переінакшення смаків і вподобань споживачів, а також прогнози щодо майбутнього формування середовища компетенцій.

Отже, враховуючи вищенаведене, можемо стверджувати, що стратегічне планування розвитку туристичних дестинацій повинно здійснюватися у контексті основних стратегічних пріоритетів з дотриманням основних стратегічних і операційних цілей та завдань, які необхідно реалізувати для досягнення поставленої цілі і мети.

Список літератури

1. Методологічні підходи до стратегічного планування розвитку туристичної дестинації. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2018/80.pdf

2. Куйбіда В. С., Негода В. А., Толкованов В. В. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи: збірник нормативно-правових актів і науково-аналітичних матеріалів з питань регіонального розвитку та просторового планування. Київ: Крамар, 2009. 170 с.

3. ЗУ «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. Законодавство України: база даних / Верховна Рада України. URL: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-)